

“Porten til Ishavet” er et av Tromsøs mange kjælelignende navn – et navn som henspeiler på at byen har vært og

verden, og Tromsø har fortsatt sterke bånd til Svalbard og farvannene rundt. De senere årene har byen utviklet seg til et

TROMSØ

— kompetansesenter for polarforskning

er startsted for en rekke ekspedisjoner til svært så nordlige farvann. Gjennom tidene har fiske og fangst i Arktisk lagt grunnlaget for vekst og velstand i denne delen av

internasjonalt senter for polarforskningskompetanse. Tromsømiljøenes kunnskap dekker et vidt spekter innen både naturvitenskap og humaniora.



Universitetet i Tromsø

Universitetet i Tromsø er verdens nordligste universitet. Det spiller en aktiv rolle i forskning, høyere utdanning og kompetansebygging i Barentsregionen.

Forskning ved Avdeling for arktisk biologi fokuserer hovedsakelig på fugler og pattedyrs fysiologiske tilpasninger til det polare miljø. Prosjektene utføres ved nye laboratorier på universitetet, avdelingens feltstasjon på Svalbard og på ekspedisjoner i Arktis og Antarktis.

Ved Nordlysobservatoriet videreføres et århundrelangt arbeid med studier av nordlyset. Forskning på geologi og geofysikk i polare områder har også en lang historie i byens fagmiljø.

Tromsø er i verdenstoppen når det gjelder fagområdet telemedisin. Nyvinninger på dette feltet har stor betydning for livskvaliteten til mennesker som bor i grisgrendte strøk rundt om i Arktis.

Universitetet i Tromsø

Det medisinske fakultet, Institutt for medisinsk biologi:

Avdeling for arktisk biologi/Zoofysiologi
Medisinsk fysiologisk avdeling

Det samfunnsvitenskapelige fakultet:

Institutt for sosiologi,
Institutt for historie,
Institutt for arkeologi

Det matematisk naturvitenskapelige fakultet:

Nordlysobservatoriet
Institutt for geologi
Institutt for biologi
Norges Fiskerihøgskole
Tromsø Museum
Arktisk-alpin botanisk hage

Polarmiljøsentret

I 1998 flyttet Norsk Polarinstittutt inn i det nybygde Polarmiljøsentret. Bygningen huser mange forskjellige institusjoner som arbeider med forskning og rådgivning for polare områder og som også har nært samarbeid med partnere i Nordvest-Russland.

Polarmiljøsentret

Norsk Polarinstittutt
Akvaplan-niva AS
Norsk institutt for luftforskning (NILU)
Stiftelsen for naturforskning og kulturminneforskning (NINA NIKU)
Norges geologiske undersøkelse (NGU)
Statens forurensningstilsyn (SFT)
Statens kartverk
Riksantikvaren
Statens Strålevern
Sametinget

Tromsøs tradisjonelle rolle som møtested for mennesker fra forskjellige kulturer videreføres i senteret, hvor konferanser med polarforsknings spørsmål på dagsordenen ofte blir gjennomført. Polarmiljøsentret tilbyr konferansefasiliteter for inntil 206 personer.

Norsk Polarinstittutt

Norsk Polarinstittutt er Norges sentralinstitusjon for kartlegging, miljøovervåking og forvaltningsrettet forskning i Arktis og Antarktis. Instituttet er faglig og strategisk rådgiver i miljøvernaker i disse områdene og har forvaltningsmyndighet i norsk del av Antarktis. Klimaendringer, miljøgifter og terrestrisk og marin økologi er prioriterte områder innen forskningen.

Feltarbeid har alltid vært viktig for Polarinstittuttet, som f.eks. undersøkelser av isbjørn ved Svalbard. Isbjørn er på toppen av næringskjeden i Arktis og trues av miljøgifter som fraktes til Høy-Arktis med hav- og luftstrømmer. Å ha kjennskap til nivået på miljøgifter og effektene av disse på flora, fauna og landskapet hjelper oss til å forstå jordas miljøtilstand og gir dermed mulighet til å kunne redusere framtidige problemer.

Instituttet driver forskningsstasjoner på Svalbard og i Antarktis. Det eier også forskningsskipet Lance som er spesielt utstyrt for ekspedisjoner i polare farvann.

Andre nøkkelinstitusjoner

Polar kunnskap innen svært mange andre fagområder finnes også i Tromsø. Landbruk og meteorologi for polare områder, skipsfart i islagte farvann, studier av arktiske urfolk og arktiske og antarktiske kulturminner - bare for å nevne noen få. Mange institusjoner følger opp Tromsøs historiske tradisjoner som fiskerisenter og forskningen dekker alle sider ved fiskeri- og oppdrettsindustrien.

Nøkkelinstitusjoner

NORUT Gruppen AS/Fiskeriforskning
Tromsø Satellittstasjon
Kongsberg Spaceteq
European Incoherent Scatter Research Station (EISCAT)
Det norske meteorologiske institutt/
Vervarslinga for Nordnorge

Mer informasjon

Ikke alle er så heldige å få besøke polarområdene. Men interessante smakebiter kan nytes i opplevelses- og informasjonssenteret Polaria, på Tromsø Museum og Polarmuseet. Mengder av informasjon finnes dessuten i Universitetsbiblioteket og Tromsø Folkebibliotek, og Norsk Polarinstittutts bibliotek inneholder en av verdens største samlinger av polarlitteratur. I Polarinstittutts bildearkiv finnes bilder som viser polar aktivitet gjennom mer enn 150 år.

